

Ministerstwo
Rozwoju i Technologii

***Informacja Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii
na temat wsparcia dla gospodarstw agroturystycznych
i promocji agroturystyki w Polsce***

Wspólne posiedzenie Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki i Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi
w dniu 28 października 2021 r.

Spis treści

1. Wstęp.....	3
2. Wsparcie w ramach tarcz antykryzysowych	4
3. Pozostałe wsparcie na rzecz agroturystyki.....	6
4. Promocja agroturystyki w Polsce	9
5. Perspektywy rozwoju agroturystyki w Polsce.....	12

1. Wstęp

Turystyka wiejska, w tym agroturystyka osiągnęła pozycję, która jest znaczącą na rynku turystycznym Polski. Turystyka wiejska może stać się specyficzną, wyróżniającą formą turystyki naszego kraju pod warunkiem zachowania oryginalnego charakteru kulturowego i przyrodniczego polskiej wsi. Wielkim wyzwaniem jest taki rozwój turystyki wiejskiej, aby możliwy był kompromis między potrzebami mieszkańców wsi, a oczekiwaniami turystów. Obecne zadanie to nie tylko utrzymanie tego poziomu, ale zwiększenie udziału w rynku turystycznym, wykreowanie wizerunku wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku, a także budowa rozpoznawalnej marki turystyki wiejskiej w Polsce.

Polska posiada wiele rejonów wiejskich cechujących się walorami środowiska przyrodniczego, w tym zróżnicowanym krajobrazem, a także są to obszary wolne od tłumy, mechanizacji i urbanizacji. Stanowi to dobre warunki dla wdrażania zasad zrównoważonego rozwoju w turystyce, w szczególności na obszarach wiejskich. Oferta jaką dysponuje turystyka wiejska i agroturystyka w Polsce to oprócz gospodarstw agroturystycznych i unikatowego krajobrazu, także: gościnność, bogactwo kulturowe regionów, mnogość produktów tradycyjnych, wioski tematyczne oraz obiekty specjalistyczne, pokazowe (młyny, zagrody, osady) i edukacyjne. Dużą popularnością cieszy się turystyka kulinarna. Poprzez smaki, zapachy i całą gamę wrażeń turyści poznają lokalną kuchnię. Promowana jest ekologiczna żywność oraz produkty regionalne i tradycyjne, w tym objęte unijnym systemem ochrony i promocji produktów regionalnych i tradycyjnych. Produkty wyróżniane znakami potwierdzającymi wysoką jakość wyrobów rolno-spożywczych, stanowią jednocześnie doskonały element uzupełniający przekaz promocyjny turystycznej oferty obszarów wiejskich.

Rozwój ciekawych produktów turystyki wiejskiej i agroturystyki jest istotnym narzędziem rozwoju społeczno-gospodarczego wsi, a także motorem podnoszenia poziomu życia na obszarach wiejskich. Istotną rolę odgrywają w tym procesie również kobiety, które w większości prowadzą gospodarstwa agroturystyczne i dla których niejednokrotnie jest to jedyne źródło zarobkowania.

Według danych GUS w 2021 r. liczba gospodarstw agroturystycznych wyniosła 8 tys. i liczyła ponad 90 tys. miejsc noclegowych¹.

Prawie 40% funkcjonujących gospodarstw agroturystycznych w Polsce znajduje się w województwach: małopolskim, podkarpackim i warmińsko-mazurskim. Najmniej kwater

¹ Źródło: Ewidencja Obiektów Turystycznych prowadzona przez urzędy gmin.

agroturystycznych znajduje się w województwach: łódzkim, opolskim i lubuskim. Należy jednak zauważyć, że obiekty agroturystyczne występują na terenie całego kraju, w tym na obszarach nie będących typowymi regionami turystycznymi. Są one w dużej mierze obiektami sezonowymi, dlatego najwięcej turystów nocuje w nich w miesiącach wakacyjnych (lipiec i sierpień).

Tab. 1. Kwatery agroturystyczne według województw w 2021 r. na podstawie Ewidencji Obiektów Turystycznych prowadzonej przez urzędy gmin

WOJEWÓDZTWA	Obiekty	Miejsca noclegowe
OGÓŁEM	8001	90163
Dolnośląskie	642	7448
Kujawsko-pomorskie	183	2530
Lubelskie	416	3843
Lubuskie	122	1335
Łódzkie	128	1575
Małopolskie	1394	17278
Mazowieckie	354	3825
Opolskie	119	1424
Podkarpackie	884	8493
Podlaskie	663	6584
Pomorskie	666	7727
Śląskie	401	5337
Świętokrzyskie	252	2679
Warmińsko-mazurskie	872	9228
Wielkopolskie	425	5170
Zachodniopomorskie	480	5687

Zródło: Ewidencja Obiektów Turystycznych prowadzona przez urzędy gmin.

2. Wsparcie w ramach tarcz antykryzysowych

Ministerstwo Rozwoju i Technologii w celu złagodzenia skutków pandemii COVID-19 w sektorze turystyki podejmowało działania zarówno legislacyjne, jak i pozalegisłacyjne. W tym trudnym dla wszystkich okresie starało się również pomóc osobom prowadzącym działalność agroturystyczną.

Wszyscy rolnicy świadczący usługi hotelarskie w gospodarstwach agroturystycznych zyskali w ramach tarczy antykryzysowej prawo do odroczenia zwrotu wpłat za usługi niewykonane z powodu epidemii COVID-19 oraz do zaproponowania klientowi vouchera w zamian za zwrot gotówki. Zgodnie z art. 15zp ust. 4 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 568 z późn. zm.), „przepisy ust. 1–3 stosuje się odpowiednio do przedsiębiorcy lub rolnika świadczącego usługi hotelarskie w rozumieniu ustawy z dnia 29

sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych.”

Rolnicy, którzy prowadzą zarejestrowaną działalność gospodarczą ze wszystkimi obciążeniami i konsekwencjami z tym związanymi i są podatnikami podatku dochodowego oraz składek na ubezpieczenie w ZUS mogli korzystać z instrumentów oferowanych przez tarcze anty kryzysowe pod warunkiem spełniania odpowiednich kryteriów.

W dniu 9 grudnia 2020 r. Sejm uchwalił tzw. Tarczę Branżową – ustawę o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID 19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Przewidywała ona m.in. wsparcie dla przedsiębiorców prowadzących pozaszkolne formy edukacji, w której mieszczą się również usługi świadczone przez zagrody edukacyjne na wsi. Wśród kluczowych środków zawartych w ustawie dla tej działalności można wymienić:

- zwolnienie ze składek ZUS na każdego pracownika za listopad z możliwością złożenia wniosku do 31.01.2021 r.;
- dodatkowe, jednorazowe świadczenie postojowe;
- dofinansowanie do wynagrodzeń z FGŚP w wysokości 2000 zł na każdego zatrudnionego na umowę o pracę albo na oskładkowaną umowę zlecenia;
- tzw. mała dotacja w wysokości do 5000 zł.

22 stycznia 2021 r. w Dzienniku Ustaw zostało opublikowane Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 stycznia 2021 r. w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii COVID-19 (<https://dziennikustaw.gov.pl/DU/2021/152>).

Przepisy przyjętej 9 grudnia 2020 r. przez Sejm tzw. tarczy branżowej upoważniły Radę Ministrów do wydłużenia mocą rozporządzenia okresu pomocy, jeżeli będzie tego wymagała sytuacja. Celem przyjętego 19 stycznia przez rząd rozporządzenia było wsparcie przedsiębiorców, którzy są dotknięci ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19. Był to kolejny pakiet osłony dla firm działających w najbardziej poszkodowanych branżach, który pomógł zapobiec utracie płynności finansowej w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Wsparciem zostały także objęte turystyczne obiekty noclegowe i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania (kod PKD 55.20.Z). Nowe rozwiązania weszły w życie od 1 lutego 2021 r i były to:

- Zwolnienie z opłacania składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, na Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych za grudzień 2020 r. i styczeń 2021 r. albo za sam styczeń 2021 r. – jeżeli przedsiębiorca był zgłoszony, jako płatnik składek przed

1 listopada 2020 r. i przychód z działalności uzyskany w jednym z dwóch miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku był niższy o co najmniej 40 proc. w stosunku do przychodu uzyskanego w odpowiednim okresie porównawczym.

- Wypłata ponownego świadczenia postojowego – w sytuacji, gdy spadek przychodu z działalności, uzyskanego w jednym z dwóch miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku był co najmniej o 40% niższy w stosunku do okresu porównawczego. Postojowe przysługiwało jednokrotnie albo dwukrotnie.
- Jednorazowa dotacja na pokrycie bieżących kosztów działalności – dla mikro i małych przedsiębiorców, gdy przychód z działalności uzyskany w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku był niższy w następstwie COVID-19 co najmniej o 40 proc. wobec przychodu w odpowiednim okresie porównawczym.
- Dofinansowanie wynagrodzenia pracowników ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych – warunkiem otrzymania dopłaty był spadek przychodu uzyskanego w jednym z trzech miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku co najmniej o 40 proc. w stosunku do przychodu uzyskanego w odpowiednim okresie porównawczym. Dofinansowanie przysługiwało przez 3 miesiące, od momentu złożenia wniosku; wnioski można było składać do 31 marca 2021 r.

3. Pozostałe wsparcie na rzecz agroturystyki

a) Bon turystyczny

Wypoczynek na wsi organizowany przez rolników może korzystać z benefitów jakie niesie za sobą program Polski Bon Turystyczny wprowadzony ustawą z dnia 15 lipca 2020. Polski Bon Turystyczny będący w założeniu programem wsparcia wypoczynku dzieci i młodzieży, może przyczyniać się jednocześnie do wsparcia ekonomicznego przedsiębiorców turystycznych, ponieważ jego wykorzystanie może nastąpić wyłącznie na turystykę krajową. Nie ma przeszkód aby rolnik dokonał rejestracji na profilu informacyjnym w systemie teleinformatycznym PUE ZUS.

Możliwość przyjmowania płatności bonem turystycznym to dodatkowo zapewnienie rozwoju i promocji gospodarstwa agroturystycznego przez Polską Organizację Turystyczną. Prowadzący działalność agroturystyczną mogą znaleźć się w tym programie jako potencjalni beneficjenci. Słusznym jest podjęcie jak najszerszych działań mających na celu promowanie i uświadomienie rolników o możliwości realizacji bonu w swoim gospodarstwie agroturystycznym. Aby było to jednak możliwe prowadzona działalność musi być w pełni legalna. Gospodarstwo agroturystyczne może być

miejszem realizacji tego ważnego społecznie programu wsparcia dla rodzin i przedsiębiorców turystycznych, z którego może skorzystać niemal 6,5 miliona polskich dzieci.

Na stronie <https://bonturystyczny.polska.travel/mapa> korzystający z bonu mogą wyszukiwać obiekty w kategorii „Agroturystyka”, które dokonały autocertyfikacji, lub którym został przyznany Certyfikat Dobrych Praktyk, czyli potwierdzenie wysokich standardów, jakości i bezpieczeństwa. Celem projektu certyfikacji podmiotów turystycznych jest stworzenie Katalogu Podmiotów, które uzyskały Certyfikat Dobrych Praktyk potwierdzający stosowanie tych praktyk w trakcie realizacji Programu Polski Bon Turystyczny, a tym samym ich promocja i wsparcie na arenie turystycznej.

b) Konkurs Ministerstwa Rozwoju i Technologii na dofinansowanie realizacji zadań publicznych z zakresu turystyki

Konkurs ogłaszany jest na podstawie art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 688, z późn. zm.), dalej jako: ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Zlecenie realizacji zadań publicznych następuje w formie ich wsparcia wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie realizacji zadań.

W otwartym konkursie mogą brać udział zarejestrowane w Polsce organizacje pozarządowe oraz jednostki w rozumieniu art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, których działalność w sferze turystyki (w tym m.in. ekoturystyki, agroturystyki, przewodnictwa i pilotażu, rekreacji, wypoczynku, hotelarstwa) lub krajoznawstwa jest jednym z celów lub zadań statutowych, działające dłużej niż 2 lata. Okres działania organizacji liczy się od daty wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego lub innego rejestru lub ewidencji. Priorytety konkursu są określane corocznie.

W ramach konkursów w latach 2020-2021 dofinansowano następujące zadania z obszaru agroturystyki:

Projekt pt. „Turystyka wiejska dla niepełnosprawnych”

Projekt był realizowany w 2020 r. przez Polską Federację Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne” w trzech województwach: lubelskim, pomorskim oraz małopolskim. Grupą docelową byli inspektorzy kategoryzacyjni, przedstawiciele stowarzyszeń agroturystycznych, doradcy wiejscy, właściciele obiektów agroturystycznych, którzy zdobyli wiedzę oraz umiejętności w zakresie podnoszenia jakości usług, opracowania oferty pobytowej i dostosowania obiektu dla osób z niepełnosprawnościami. Po realizacji projektu odbiorcami jego efektów są: osoby z niepełnosprawnościami, które będą miały zwiększoną możliwość wypoczynku na wsi. Poza tym dzięki realizacji projektu wzrosła jakość usług dostosowana do potrzeb osób

z niepełnosprawnościami, dzięki czemu pobyt w takim gospodarstwie będzie dawał pełną satysfakcję z wyboru oferty oraz zwiększy możliwość wypoczynku tej grupie turystów. Głównym celem projektu było zwiększenie wiedzy i umiejętności w zakresie obsługi osób z niepełnosprawnościami. Dodatkowymi celami projektu było:

- opracowanie dodatkowych wymagań dla obiektów, które spełniałyby oczekiwania osób z niepełnosprawnościami oraz wprowadzenie ich do wymagań kategoryzacyjnych Wiejskiej Bazy Noclegowej,
- zwiększenie zainteresowania turystów posiadających orzeczenie o niepełnosprawności wypoczynkiem w kwaterze wiejskiej.

Ponadto istotą projektu było zmniejszenie barier oraz „wzajemnej” nietolerancji, obaw pomiędzy osobami z niepełnosprawnościami a osobami w pełni zdrowymi oraz poprawa świadomości podmiotów świadczących usługi agroturystyczne oraz potencjalnych kwaterodawców na temat możliwości dostosowania obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Dodatkowo stworzono bazę obiektów agroturystycznych dostosowanych do wypoczynku dla osób z niepełnosprawnościami z możliwością ciągłego jej rozbudowywania. Zadanie zostało dofinansowane przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii kwotą 50 tys. zł.

Zadanie „Odpoczywaj na wsi bezpiecznie w 2021 r.”

W 2021 r. Ministerstwo dofinansowało zadanie pod nazwą „Odpoczywaj na wsi bezpiecznie w 2021 r.”. Zadanie jest realizowane przez Polską Federację Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne” i polega na rozwoju kompetencji kadr zawodowych i społecznych dla potrzeb turystyki w zakresie poprawy świadczenia usług. Projekt jest realizowany przez 10 miesięcy w okresie od marca do grudnia 2021 r. w wybranych województwach: dolnośląskim, pomorskim, małopolskim. Grupą docelową są kwaterodawcy z terenów wiejskich wynajmujący obiekty w dobie pandemii COVID-19, którzy zdobędą wiedzę oraz umiejętności w zakresie:

- kontaktów interpersonalnych z gośćmi uwzględniając wytyczne ministerstwa zdrowia i Głównego Inspektora Sanitarnego,
- przygotowania obiektu i obsługi gości z zachowaniem wskazań ograniczających rozprzestrzenianie się pandemii,
- opracowania oferty pobytowej i zamieszczenie informacji o stosowanych w obiekcie procedurach na stronach internetowych w module „Bezpieczna kwatera”.

Ponadto przeszkolona zostanie grupa inspektorów kategoryzacyjnych, kandydatów na inspektorów, przedstawicieli stowarzyszeń agroturystycznych, doradców wiejskich, którzy

zdobędą wiedzę oraz umiejętności w zakresie wypracowania wymogów dla obiektów promujących się w module „Bezpieczna kwatera” oraz opracowania arkuszy kategoryzacyjnych uwzględniających wymogi dla obiektów posługujących się znakiem „Bezpieczna kwatera”. Po realizacji projektu odbiorcami będą kwaterodawcy oferujący usługi zapewniające bezpieczeństwo zdrowotne gości oraz turyści poszukujący gwarancji wysokiej jakości usług dostosowanych do ich potrzeb. Najnowsze badania marketingowe dobitnie wykazują, że ponad 70% przypadków utraty klienta ma przyczyny nie w jakości czy cenie produktu, ale w złej obsłudze (szczególnie w kontekście pandemii). Ten wysoki standard obsługi, przy rosnącej w każdej dziedzinie konkurencji staje się sztuką i wyzwaniem dla kwaterodawców. Głównym celem projektu jest poprawa profesjonalizmu w prowadzonej działalności turystycznej na wsi i zwiększenia bezpieczeństwa zdrowotnego zapobiegającego rozprzestrzenianiu się pandemii COVID-19 wśród turystów. Dodatkowe cele projektu to:

- minimalizowanie ryzyka zakażenia gości, w tym właścicieli obiektów oraz osób pracujących przy obsłudze gości,
- zwiększenie zainteresowania turystów kwaterami wiejskimi ze znakiem „Bezpieczna kwatera” oraz stworzenie bazy obiektów ze znakiem „Bezpieczna kwatera” z możliwością ciągłego jej rozbudowywania.

Planowane działania są komplementarne z podejmowanymi przez Federację wcześniej działaniami, między innymi: współpraca z GIS w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego na kwaterach wiejskich oraz informowanie usługodawców o wszystkich wytycznych ogłaszanych przez Ministerstwo, a także zorganizowanie Webinarium pt. "Kategoryzacja wiejskiej bazy noclegowej jako czynnik kształtowania oferty turystyki wiejskiej oraz promocji gospodarstw agroturystycznych". Zadanie uzyskało dotację Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii w wysokości 65 tys. zł.

4. Promocja agroturystyki w Polsce

Aktywności na świeżym powietrzu, produkty bazujące na naturze, **turystyka wiejska** znalazły się wśród **kluczowych trendów na 2021 rok wg Światowej Organizacji Turystyki**. Istotnymi klientami dla agroturystyki są: rodziny z dziećmi i własnymi zwierzętami domowymi, pochodzące z dużych miast; mające dobry status ekonomiczny, interesujące się lokalnością oraz kwestiami środowiska, dojrzałe, ale nowoczesni klienci, szukający podczas urlopu wyciszenia.

Wybierając idealne miejsce na urlop w agroturystyce przede wszystkim sugerują się:

- stronami www obiektów,
- opiniami rodziny i znajomych (ich osobistym doświadczeniem),
- wynikami wyszukiwania w Google (top 10 wyników).

Jak twierdzi J. Bisiński, **Travel Consultant w Google**, popularność hasła „agroturystyka” jest wyraźnym trendem. **W 2021 roku o 32% w porównaniu do roku ubiegłego wzrosły wyszukiwania w Google z tą frazą.**

Niemal ¼ Polaków w latach 2019-2020 przynajmniej raz odwiedziła gospodarstwo agroturystyczne w sposób celowy. Z kolei **ponad 30%** ankietowanych przyznaje, że robiło to przed 2019 rokiem. Pokazuje to, że w Polsce mamy do czynienia z wyraźnym zainteresowaniem usługami agroturystycznymi. Odwiedzający nie widzą zbyt dużej rozbieżności pomiędzy ofertą (np. internet), a rzeczywistością. Jeśli już, są raczej zaskoczeni pozytywnie, np. niedawnym remontem, czy nowymi elementami (czego nie oddają np. stare zdjęcia na stronie www obiektu).

W ramach Polskiej Organizacji Turystycznej (POT) funkcjonuje **Konsorcjum Turystyki Wiejskiej**. Konsorcjum to jest dobrowolnym i nieformalnym zrzeszeniem podmiotów, działającym samodzielnie w afiliacji przy Polskiej Organizacji Turystycznej. Konsorcjum współpracuje również z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwem Rozwoju i Technologii. Zajmuje się tworzeniem markowych produktów turystyki wiejskiej i ich komercjalizacją, działaniem na rzecz efektywniejszego wykorzystania potencjału obszaru produktowego w regionie, upowszechnianiem standardów wiejskiej bazy recepcyjnej i jakości świadczonych usług oraz promocją wypoczynku na wsi, a także wymianą doświadczeń i opracowaniem na tej podstawie dobrych praktyk tworzenia ofert i obsługi klientów.

W latach poprzednich POT realizowała projekt pn. **Identyfikacja, upowszechnianie i promocja dobrych praktyk w turystyce na obszarach wiejskich**. Cel ten został osiągnięty poprzez organizację konkursów związanych z dobrymi praktykami w turystyce na ww. obszarach. Dzięki projektowi stworzony został katalog dobrych praktyk w turystyce wiejskiej. Zebrane doświadczenia w kreowaniu produktów turystycznych na wsi stały się dla innych cennym drogowskazem w rozwoju i wprowadzaniu w życie własnych pomysłów. Projekt przyczynił się do budowania wizerunku polskich obszarów wiejskich jako atrakcyjnego miejsca do życia i prowadzenia biznesu.

Materiały opracowane na zlecenie POT w ramach projektu dostępne są na stronie: <https://nawsinajlepiej.polska.travel/>

Kampania „Dobre Smaki na Wsi”, którą Polska Organizacja Turystyczna przeprowadziła w ramach operacji współfinansowanej ze środków UE w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020:

- Celem kampanii było stworzenie wizerunku polskich obszarów wiejskich jako atrakcyjnego miejsca do życia i prowadzenia biznesu, a także promowanie przedsiębiorczości na obszarach wiejskich z naciskiem na regionalne tradycje i lokalną kuchnię. Wszystko w ujęciu walorów turystycznych, jakie w danych miejscach występują.
- Kampania została przeprowadzona w innowacyjny sposób, z wykorzystaniem marketingu internetowego - influencer marketingu. W projekcie udział wzięło pięciu blogerów, którzy odwiedzili w sumie 15 miejsc, każdy po 3 konkretne lokacje. Influencerzy zrealizowali autorskie reportaże ukazujące charakterystykę i atrakcyjność odwiedzonych przez siebie miejsc oraz doświadczenia i historie spotkanych na miejscu gospodarzy.
- Materiały były publikowane w kanałach społecznościowych uczestników akcji. Zasięg kampanii przekroczył **1,2 mln odbiorców**. Reakcje fanów, którzy obserwują blogerów były przychylne i wskazywały na zwiększenie zainteresowania poruszonymi tematami i miejscami. Wiele osób wykazywało zwiększone zainteresowanie nie tylko chęcią odwiedzenia wskazanych miejsc, ale również zdrowym stylem życia i naturalną kuchnią z lokalnymi produktami i agroturystyką oraz pojęciem tak zwanego „slowfood”.

Polska Organizacja Turystyczna była współorganizatorem **Festiwalu Kół Gospodyń Wiejskich „Polska od Kuchni”**, który odbył się w dniach 29 maja-25 września 2021 r.:

- Festiwal to niepowtarzalna okazja do podtrzymywania regionalnych tradycji. Miał na celu integrację, aktywizację i wsparcie lokalnych społeczności, promocję polskich produktów i dziedzictwa kulinarnego oraz wymianę międzypokoleniowej wiedzy i umiejętności. „Polska od Kuchni” stworzyła także możliwość zaprezentowania oferty turystycznej regionów wiejskich i zachęcenia do aktywowania Polskiego Bonu Turystycznego.
- W programie każdej edycji wydarzenia znajdowały się między innymi: pokazy kulinarne połączone z degustacją, prowadzone przez znanych szefów kuchni, różnorodne warsztaty oraz panele dyskusyjne prowadzone w dedykowanych strefach, aktywności i zabawy dla całych rodzin, spotkania z gwiazdami i celebrytami, a także koncerty. Nieodłącznym

elementem festiwalu był Jarmark Produktów Regionalnych, podczas którego lokalni producenci, rolnicy, rękodzielnicy i koła gospodyń wiejskich mieli okazję prezentować i sprzedawać swoje wyroby.

- Trasa festiwalu objęła cały kraj. Festiwal odwiedził każde województwo, by zaserwować uczestnikom bezpłatne wydarzenia okraszone wspaniałą atmosferą lokalnych społeczności oraz regionalnej kultury i tradycji. Każdego tygodnia w sobotni poranek widzowie **TVP2 w programie „Pytanie na Śniadanie”** mogli obserwować relację z wydarzenia w każdym z regionów.

Konkurs Światowej Organizacji Turystyki (UNWTO) na „Najpiękniejsze Wsie Turystyczne”

W 2021 r. Światowa Organizacja Turystyki (UNWTO) rozpoczęła pilotażowy program – „Najpiękniejsze Wsie Turystyczne”. Inicjatywa ma na celu zwiększenie roli turystyki w ochronie i odnowie wsi, lokalnych wartości i produktów, zabytków kultury i natury, działalności rolniczej, leśnictwa i hodowli. Najpiękniejsze wsie turystyczne UNWTO zyskają wspólną promocję w świecie, a te które nie spełnią w pełni kryteriów znaku otrzymają wsparcie od UNWTO w celu poprawy elementów zidentyfikowanych jako luki w procesie ewaluacji.

Podstawowym celem Programu Pilotażowego „Najpiękniejsze Wsie Turystyczne” UNWTO jest wyróżnienie tych miejscowości, które są wybitnym przykładem obszarów wiejskich, a także wspieranie wsi w zwiększaniu swojego potencjału jako destynacji turystyki wiejskiej (kategoria 1) poprzez szkolenia i dostęp do licznych możliwości rozwoju (kategoria 2).

Miejscowości wyróżnione w jednej z powyższych kategorii zostaną włączone do Sieci najpiękniejszych wsi turystycznych UNWTO, przestrzeni wymiany doświadczeń, dobrych praktyk, wiedzy i możliwości.

Ministerstwo Rozwoju i Technologii na podstawie rekomendacji Stowarzyszenia Polska Sieć Odnowy i Rozwoju Wsi zgłosiło w 2021 r. do Konkursu Światowej Organizacji Turystyki (UNWTO) na „Najpiękniejsze Wsie Turystyczne”: Kamień Śląski (woj. opolskie), Swołowo (woj. pomorskie) oraz Zalipie (woj. małopolskie).

5. Perspektywy rozwoju agroturystyki w Polsce

Pandemia COVID-19 w sposób istotny ograniczyła liczbę pozarolniczych miejsc pracy na obszarach wiejskich oraz spowodowała szczególnie duże straty u przedsiębiorców i rolników w regionach, gdzie turystyka wiejska i agroturystyka były znaczącym źródłem dochodów dla

mieszkańców. Na szczęście ostatnie miesiące to rozkwit oferty wypoczynkowej w Polsce miejsc oddalonych od wielkich miast, w tym agroturystyki. Już rok 2020 pokazał, że oferta agroturystyczna cieszy się dużą popularnością Polaków, a kwatery agroturystyczne rezerwowane były na kilka miesięcy naprzód. Istotna była możliwość odpoczynku z dala od tłumu oraz blisko natury, razem z rodziną. Ludzie nie chcą rezygnować z wyjazdów, raczej starają się ograniczyć ryzyko wybierając bezpieczniejszą bazę noclegową. Agroturystyka w tym przypadku ma duże zalety, gdyż znajduje się na obszarach relatywnie izolowanych z mniejszą gęstością zaludnienia. Tereny wiejskie w stosunku do terenów zurbanizowanych prezentują harmonijne połączenie natury i kultury. Sprawia to, że obszary te tworzą niezwykłą mieszankę atrakcji i produktów turystycznych.

Potencjał turystyki wiejskiej jest bardzo duży. Noclegi można znaleźć zarówno w chłopskich chatkach, siedliskach jak i sarmackich dworach. Warto również podkreślić ogromny walor edukacyjny polskiej wsi. Jej największą wartością są kontakty z ludźmi. Mieszkańcy wsi pielęgnują miejscową kulturę i tradycję i potrafią w umiejętny i ciekawy sposób przekazywać ją turystom, eksponując stroje i zwyczaje. Dużym powodzeniem cieszą się: nauka wypieku chleba, tkania, wyszywania, prace gospodarskie, pokazy przygotowania tradycyjnych potraw, tajniki hodowli zwierząt. Ważne jest również by gościom zapewnić nie tylko świetne warunki noclegowe, ale także zadbać o to, aby spędzili czas aktywnie. Wiele gospodarstw agroturystycznych ze sobą ściśle współpracuje polecając wzajemnie swoje atrakcje by turysta nie nudził się w jednym miejscu.

Ważnym partnerem Ministerstwo Rozwoju i Technologii od wielu lat jest Polska Federacja Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne”, która jest organizacją o ogólnopolskim zasięgu, prowadzącą wszechstronne działania na rzecz promocji i rozwoju turystyki na obszarach wiejskich.

Jednym z bardzo ważnych zadań Federacji jest dbałość o wzrost jakości usług w zakresie turystyki wiejskiej w tym agroturystyki, co wpływa na kształtowanie opinii oraz ocen dotyczących agroturystyki i turystyki wiejskiej w Polsce jak również stymuluje jej prawidłowy rozwój. Realizuje go poprzez monitorowanie i ulepszanie ogólnopolskiego systemu kategoryzacji wiejskiej bazy noclegowej.

Kategoryzacja Wiejskiej Bazy Noclegowej to poddanie dobrowolnej ocenie obiektu oraz nadanie całemu obiektowi jak i poszczególnym pomieszczeniom określonej kategorii, świadczącej o jakości wyposażenia i jakości obsługi. Wprowadzony został także podział oferty turystycznej na ofertę turystyki wiejskiej, oferowanej w ramach specjalizacji **Wypoczynek na wsi** oraz ofertę agroturystyki, oferowanej w ramach specjalizacji **Wypoczynek u rolnika**, uwzględniającej dodatkowe wymogi związane z zachowaniem tradycyjnego stylu życia, żywienia i architektury.

Zwykle podkreśla się także rolę społeczną turystyki, która aktywizuje lokalną społeczność oraz włącza w działalność agroturystyczną kobiety. Duże znaczenia ma również włączenie społeczności lokalnej w podnoszenie jakości oferty turystyki wiejskiej. Ponadto mówi się o nowej jakości życia na wsi dzięki agroturystyce oraz o nowym wizerunku polskiej wsi. Nie bez znaczenia jest także efekt ekonomiczny, a więc zdywersyfikowanie działalności osób posiadających gospodarstwo rolne, co bez wątpienia poprawia ich sytuację finansową.

Agri-office to trend, który bardzo powoli rodzi się w obliczu świata pogrążonego w pandemii. Ludzie, którzy przenieśli się na pracę zdalną, fizycznie potrzebują raz na jakiś czas zmienić otoczenie (choćby dla higieny psychicznej). Nie chodzi tu jednak o sam urlop, ale zmianę przestrzeni dla swojego home office – chcą nadal pracować zdalnie, ale nie w mieszkaniu w mieście, a np. w wiejskiej chacie na Podlasiu. Tak, by chwilę po zamknięciu komputera pójść na wyciszający spacer, a wieczorem zjeść wyjątkową kolację z lokalnych produktów. Pierwsze oferty takiej turystyki widać również w Polsce (także z opcją opieki nad dziećmi w czasie pracy rodziców). Wymaga to jednak od obiektu posiadania dobrego łącza internetowego oraz właściwego przygotowania i zakomunikowania oferty w dobie panujących obostrzeń. Cyfryzacja obszarów wiejskich jest więc bardzo ważna w kontekście rozwoju turystyki wiejskiej.

Polska wieś w dobie pandemii oraz w okresie po jej opanowaniu może stać się kierunkiem wypoczynku dla wielu Polaków. Głównym atutem wypoczynku w gospodarstwach agroturystycznych jest ich kameralny charakter, zdrowa ekologiczna żywność i oferta pobytowa budowana na bazie kultury, tradycji i natury.

Jednym z kluczowych wyzwań dla turystyki wiejskiej i agroturystyki jest wzmacnianie konkurencyjności produktów turystyki wiejskiej i agroturystyki na poziomie krajowym i międzynarodowym poprzez tworzenie profesjonalnych, wysokiej jakości produktów markowych, budowę systemu marketingu, w tym informacji o oferowanym produkcie, kanałach dystrybucji oraz dotarcia z ofertami do jak najszerszego grona odbiorców. Skuteczne działania marketingowo-promocyjne dla poprawy wizerunku marki agroturystyka, innowacje w turystyce wiejskiej, atrakcyjność turystyczna wsi to czynniki wpływające na wzrost konkurencyjności tego obszaru.

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	1816251.6172557.4628457
Nazwa dokumentu	Informacja na temat agroturystyki 6-25.10.pdf
Tytuł dokumentu	Informacja na temat agroturystyki 6-25.10
Sygnatura dokumentu	DT-II.870.12.2021
Data dokumentu	25.10.2021
Skrót dokumentu	4A6524F2EC99C84D73623FDEA9CC9A9A33CD3E76
Wersja dokumentu	1.9
Data podpisu	25.10.2021 22:51:03
Podpisane przez	Andrzej Gut-Mostowy; MR Sekretarz Stanu
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego karta

EZD 3.104.37.37.34874

Data wydruku: 26.10.2021

Autor wydruku: Podhorodecka Katarzyna (starszy specjalista)